

פחד דוד

עלון שבועי בעניי פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוך ר' רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוך ר' רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 660

משכיל לדוד

פרשת תזריע מצורע

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

כוחו של דיבור היהודי

וחשבתי שמשום כך נקרא 'אחא-אב' שמחד היה אחאב טוב עם הזולת והיה לו כאח, אולם מאידך היה מכעיס את אביו שבשמים, עבד עבודה זרה וכפר באלוקי אבותיו. ואמנם אחאב עולה בגימטריאכמנין שניים עשר, כנגד י"ב שבטי יה עדות לישראל. לרמוז, שהיתה לו אהבה לכל יהודי ויהודי מכל י"ב השבטים.

וכאשר הגענו עד הלום נבין ונשכיל בענין קרבן היולדת. הנה אמרה התורה שאשה היולדת מביאה קרבן לחטאת וקרבן לעולה (ויקרא י"ב ו'). וביארו חז"ל (נדה לא:): שלכך צריכה האשה להביא קרבן, משום שבשעה שהיא כורעת ללדת יש לה הרבה יסורים, ואז היא קופצת ונשבעת שלא תזקק יותר לבעלה. אלאשלאחר הלידה היא חוזרת בה, וכדי שישלח לה עוונה על השבועה, עליה להביא קרבן.

ובאבן עזרא מביא לבאר דלכך מביאה גם עולה וגם חטאת, שכן עולה מכפרת על המחשבה, ושמא עלתה בה מחשבה בשעת לידתה מרוב הצער, וקרבן חטאת מביאה האשה, שמא דיברה בפיה עיי"ש.

והנה דברי הגמרא הנ"ל הם בגדר מדרש פליאה. שהרי רואים אנו נשים שיוולדות, וסובלות יסורים וצירי לידה, אבל מעולם לא ראינו וגם לא שמענו אשה יולדת שנשבעת שלא תזקק יותר לבעלה. ואם כן מדוע עליה להביא קרבן.

אלא נראה שחטא האשה היא במחשבתה, היינו שמרוב יסורים היא אולי חושבת וכועסת בלבה, מדוע היא צריכה לעבור את היסורים האלו, ויתכן מאוד שהיא פולטת דיבורים קשים כנגד בעלה. ואף שאינה נשבעת, מכל מקום דבריה נראים כשבועה, שכל דיבור ודיבור היוצא מפי יהודי הרי זה כשבועה, שנאמר (במדבר ל' ג') "לא יחל דברו". היינו שלא יעשה דיבוריו חולין (ירושלמי נדרים פ"ב ה"א). לכך ציוותה התורה שאשה יולדת צריכה להביא קרבן לכפר על חטאה. ואף שדיבורים ומחשבות אלו באים מתוך יסורים ואונס, מכל מקום דיבור של יהודי צריך הרבה השגחה כנ"ל ולכך על אף כל זאת, עליה להביא קרבן.

ולפי כל הנ"ל מבואר מדוע הקדימה התורה את פרשת תהרת היולדת לפני פרשת מצורע, ומדוע פרשה זו היא מיוחדת במינה.

התורה רוצה לרמוז לנו עד כמה חמור עוון לשון הרע, ואפילו אבק לשון הרע. כי הנה אשה היולדת, צריכה להביא קרבן, לכפר על המחשבות והדיבורים שנפלטו באונס מפיה, ללא רצונה - קל וחומר אדם שמדבר במזיד וברצון על חברו, ומוציא עליו שם רע, שחטאו גדול מנשואו. ומלבד שנענש בצרעת בעבור שהתענג מן הלשון הרע, עליו לשבת בדרך מחוץ למחנה.

ולא עוד, אלא אף הקב"ה מתרחק ממנו, מפני שחטאו כה גדול, שהמוליד זרע אחד אותו זרע יוליד הרבה זרעים, כמו כן לשון הרע ואפילו הקטן שבקטנים, אבק לשון הרע, יכול לגדול ויעשה הרבה "זכרים" היינו שבכל מקום "זכר" אותו לשון הרע לגנאי על מי שנאמר עליו.

פרשת תזריע עוסקת בתחילתה בענין טהרת היולדת, ואחר כך עוסקת הפרשה ברובה בעניי נגעים ומצורע. אבל לכאורה נראה שפרשת טהרת היולדת אין מקומה כאן, שהרי רוב הפרשה ופרשת מצורע שלאחריה עוסקין בעניי המצורע, זאת בזמן שפרשת היולדת היא פרשה קטנה בת שמונה פסוקים בלבד, ולמה נכנסה פרשה זו לכאן.

ועוד. אם באמת עיקר הפרשה היא פרשת נגעים ועניי צרעת, למה באמת נקראת הפרשה בשם "תזריע", עד שנראה כי פרשת תזריע היא העיקרית. והרי רוב פסוקיה של הפרשה [למעט שמונה פסוקים] מדברים בעניי נגעי צרעת.

ועוד ראיתי בשם מרן החוזה מלובלין זיע"א, על הפסוק (ויקרא י"ב ג') "וביום השמיני ימול בשר ערלתו". הן לכאורה פסוק זה אין לו שום קשר וענין לפרשה זו שעוסקת בטהרת היולדת, ומה ענין מצות ברית מילה לטהרתאשה היולדת זכר.

והנה כדי לבאר, נקדים כמה שאמרו חז"ל (ערכין טז:): שהצרעת באה על עוון לשון הרע. כלומר, כאשר האדם מוציא רע, היינו שמוציא שם רע על חברו, או שמדבר לשון הרע על חברו, מענישו הקב"ה בנגע צרעת, מדה כנגד מדה. בעבור שראה נגיעה לעצמו שבעבור זה דיבר לשון הרע על חברו, אף הוא לוקה בנגיעה, נגע צרעת, וכפי אשר גרם לחברו שיחליף צבע עור פניו על ידי שביישו, אף הוא נענש ומשתנה צבע עורו בצרעת.

ולכן ציוותה התורה על המצורע: "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (ויקרא י"ג מ"ו), ודרשו חז"ל (ערכין טז:): מה נשתנה הצרוע משאר הטמאים לישיב בדרך, הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל.

נמצא אפוא שנגע הצרעת בא על אדם כעונש על שפגם באחדות, שאין דבר המכעיס את הקב"ה כמו מחלוקת שהיא תוצאת לשון הרע והוצאת הדיבה של האדם על חברו. ומאידך אין דבר טוב לפני הקב"ה כמו השלום והאחדות,

ועד כמה גדול כח האחדות. הנה ידוע ששלמה המלך ע"ה נקרא 'שלמה' על שם השלום והאחדות שהיו בימיו (פרקי דר"א ל"א). ועד כדי כך היה השלום והאחדות בימיו, עד שהכסף והזהב נחשבו בימיו לאבנים. היינו, שמרוב השלום והאחדות לא היו אפילו גנבים, והיו האנשים משאירים את כספם וזהבם מחוץ לבתיהם כאבנים, שלא היה מי שיגנוב אותם, כפי אשר לא גונבים אבנים שאין להם שום ערך.

כן אמרו חז"ל (ויק"ר כ"ו ב') על אחאב מלך ישראל שהיה מנצח בכל מלחמותיו, למרות שלא הניח הר וגבעה שלא עבד עליה עבודה זרה. עם כל זאת כיוון שבזמנו היה שלום ואחדות, ולא היו מלשינים ובעלי לשון הרע, עזר לו הקב"ה לנצח את אויביו ומלך על כל העולם בכיפה אחת.

◀◀ המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ▶▶

פרשת תזריע מצורע ג' אייר תשע"ג

באר שבע	תל אביב	ירושלים	
18:47	18:46	18:31	הדלקת נרות
19:45	19:46	19:44	מוצאי שבת
20:22	20:22	20:23	רבינו תם

היולדת דצדיקא

- ג - רבי אריה ליב צינץ מסלוצק
- ד - רבי יוסף תאומים,
- מח"ס "פרי מגדים"
- ה - רבי אפרים ב"ר יונה נבון
- ו - רבי חיים סתהון, מח"ס "ארץ חיים"
- ז - רבי שלמה ליננטיין, בעל ה"כלי יקר"
- ח - רבי ישעיהו פיק
- ט - רבי אביגדור קרא, בעל "הקנה"

אמרי חכמים

על קצה הלשון

בספר "חשוקי חמד", מצטט המחבר את דברי מדרש בראשית, מיסודו של רבי משה הדרשן, ממנו ניתן ללמוד מוסר השכל עד כמה גדול הוא עונשו של המדבר לשון הרע ורכילות. ואלו דברי המדרש:

נאמר על נח "כי אותך ראיתי צדיק לפני" - לפי שהיה עושה צדקות עם כל אלו

אשר היו בתיבה.

הא כיצד? בתחילה, בימי אדם הראשון, היו החתול והעכבר שותפים יחדיו בביתו של אדם הראשון. יום אחד נכנס יצר תחרות בלבו של העכבר כנגד החתול ואמר לאדם: תן לי רשות להרוג את החתול, שהוא גנב.

אמר לו אדם: הואיל וסיפרת עליו לשון הרע תהיה לו למאכל. מיד קפץ החתול על העכבר והרגו.

כיון שראו כן בניו של העכבר, ברחו לנזקיהם הסלעים ולחורי העפר.

כאשר בא נח והכניס לתיבה, אמר יום האחד החתול לנזקתו, זכורני כשהייתי תינוק הביא לי אבא ממשפחתו של זה ואכלתיו והיה טוב למאכל, ועתה ארדוף אחריו ואשיגוואוכלנו. כיון ששמע העכבר כדברים הללו, נס מפניו ורדף החתול אחריו, ונעשה לו נס ונזדמן לו חור ונכנס שם. הכניס החתול פיו בחור להוציאו מתוכו, ונשכו העכבר, גם החתול קרע לו בציפרו שפתו התחתונה כחצי זרת.

הלך העכבר אצל נח ואמר לו: איש צדיק! עשה לי צדקה ותפור לי מה שקרעלי החתול אויבי. אמר לו נח: לך והבא לי נימת שער. הלך לחתול ומצאו ישן, תפס משערו וחזר לנח ותפר את קרעו. על כן נקרא [נח] איש צדיק. עכ"ד המדרש.

הנה כי כן, נמצאנו למדים מדברי המדרש, עד כמה גדול עונשו של המדבר לשון הרע, שהרי העכבר אמר את האמת ומכל מקום קיבל עונשו עד סוף כלהדורות, להיות נרדף ע"י החתול על שדיבר עליו לשון הרע.

לא זו דרך התורה

אחד מגדולי התלמידי חכמים בדור הקודם סיפר (הדברים מובאים בספר "מעשה אי"ש"): "פעם שאלתי את החזון איש, בחודש אלול, מה עושים עם איסור דיבור לשון הרע, כיצד ניצולים מהאיסור? ומיד הוספתי ואמרתי לחזון איש: "עלה ברעיוני עצה, מאחר ועיקר הבעיה בדיבור לשון הרע, בכך שמגנים על הזולת, ועליו להתרגל שלא לגנותו, לכן אולי אקבל על עצמי למשך שנה אחת שלא לדבר כלל על הזולת, לא לטוב ולא לרע, ובכך אתרגל שלפני שאדבר על הזולת אעצור ואפקח על עצמי אם הדיבור הוא לגנותו של הזולת או לשבח אותו".

שמע החזון איש את הצעתי והגיב: "לא זו דרך התורה! כתוב בתורה "צדק תדברון"! חייבים לדבר "צדק" על הזולת". והוסיף החזון איש להסביר את השקפתו:

"באמת כל החיים שלנו הם מלחמה בין השכל והרגש, ועל פי רוב - הרגש מנצח. האדם מחויב לעשות את מה שההלכה מחייבת אותו, ואם הוא נכשל לפעמים - הקב"ה יודע שנכשלים. אבל אין לעשות קבלה הנוגדת את ה"צדק תדברון".

מחולל תנועת המוסר הגה"צ רבי ישראל מסלנט זצ"ל, היה נוהר ביותר בשמירת פיו ולשונו מדיבורים אסורים כמו לשון הרע ורכילות וכדו'. אף שדעתו היתה מעורבת עם הבריות, בכל זאת נוהר גם כן מכל דיבורים בטלים.

ואף הוא עצמו העיד על כך:

פעם הוכיח רבי ישראל לאחד ממקורביו על עניני הדיבור, ואמר לו בזה הלשון: "על לשון הרע לא תוכל לומר לי "טול קורה מבין עיניך", וכמדומה גם על דברים בטלים..."

נס רפואי

המשמעות של דברי החכם מכל האדם "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו", מקבלת ביטוי עז ומוחשי מהסיפור המופלא שהתרחש בדורינו. סיפור המוכיח כאלף עדים על הרווח וההצלחה הבאים כתוצאה מזהירות מאיסור לשון הרע.

המעשה סופר על ידי משפחת חדד המתגוררת בשכונת "רמת אלחנן" בבני ברק, והוא אירע לאחד האחיינים שלהם המתגורר בעיה"ק טבריה. פרטי הדברים התפרסמו ברחבי הגליל וגרמו לחיזוק רב בעניני לשון הרע.

ומעשה שהיה כך היה: הילד בן העשר שיחק להנאתו בחצר מאחרי ביתו. החצר ממוקמת במדרון ובאחת ה"גלישות" שעשה מלמעלה למטה, פגע הילד באבן גדולה ומעוצמת התדרדרות הוסטה האבן ממקומה.

אף אחד לא שם לב, שבאותו רגע ממש הגיח מן החור נחש ארסי ענק באורך שני מטרים והכיש את הילד. אחיו הקטן ידע לספר מאוחר יותר שאכן הוא הבחין ב"איזה חבל יפה המתגלגל על הריצפה".

הילד המוכש החל להקיא, מאוחר יותר התעלף ומצבו החמיר מרגע לרגע. המשפחה שלא ידעה שמדובר בהכשה, לא ייחסה משמעות חמורה לשניונים הבריאותיים הללו. רק לאחר שמצבו התדרדר ביותר, הובהל מומחה לבית וקבע שהילד הוכש וצריך להבהילו בדחיפות לבית החולים. כבר בחדר המיון התלחשו הרופאים שלא מדובר בהכשה סתמית אלא בהכשה מנחש ארסי מאוד.

במשך הלילה הראשון היה הילד חסר הכרה והרופאים הביעו דאגה ממצב בריאותו. והנה, מיד למחרת בבוקר, עם אור ראשון, פקח החולה את עיניו וקרא בקול לכל הנוכחים שעמדו סביב המיטה: "אני מבטיח שלא אדבר יותר לשון הרע", וסגר שוב את העיניים.

הנס אירע: מיד לאחר מכן חל שיפור ניכר במצב הילד, עד שבתוך ימים ספורים שב לתפקד כאחד האדם. הרופאים הביעו פליאה על השיפור המהיר במצבו, והצהירו שלא נתקלו מעולם בהופעה דומה של הכשת נחש החולפת לאחר זמן כה קצר. ("טובך יביעו")

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "וארבעה אנשים היו מצרעים". (מלכים ב. ז.)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על ארבעה המצורעים שישבו פתח השער, וכן בפרשה מוזכר ענין המצורע שיושב מחוץ למחנה.

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

מותר לו לחשוש

מי שהיה לו נזק בעסקיו, כגון שפטרותו ממשרתו וכדומה, אסור לו לחשוש באדם מישראל שהלשין עליו ומחמת כן פטרותו. ואף אם אמרו לו שאדם מסוים הלשין עליו, מותר לו רק לחשוש לדבר, אך לא להאמינו בודאות.

**"יפה תלמוד תורה
עם דרך ארץ שליגילת
שניהם משכחת עון
וכל תורה שאין עמה
מלאכה סופה בטלה
וגוררת עון".**

פירש הר"ב, ואם תאמר יהא עמל בתורה תמיד ויגיעתה תהא משכחת עון ומה צורך למלאכה, לכך הוזקק לומר וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה, לפי שאי אפשר לו בלא מזונות וסופו מלסטם את הבריות ומשכח תלמודו.

ואפשר להוסיף ולפרש שלא יאמר אדם אחלק את שנותי, חלק לה' וחלק למלאכה, ואתחיל לעסוק בפרנסה, ואחר כך כשיהיה לי הרבה כסף, אעזוב את העסקים ואכנס לבית המדרש ואתחיל לעסוק בתורה. וכנגד זה אמר הלל "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה", אלא צריכה המלאכה שתהא עם התורה, כלומר שיקבע עתים לתורה ועתים למלאכה בכל יום ויום, ולא שיפריד אותן זו מזו, ואם לא יעשה כן, לא תתקיים בידו לא זו ולא זו.

ומכל מקום צריך אדם ליהרר שלא לערבב את העתים, ולא יעסוק במלאכה בשעות שקבען לתורה. שלא אמר התנא יפה תלמוד תורה ודרך ארץ, או יפה תלמוד תורה יחד עם דרך ארץ, אלא יפה תלמוד תורה 'עם'

דרך ארץ, שזו תעזור את זו, ולא שזו תפריע את זו. ולפי זה פירשתי את מה שאמרו רבותינו (שבת לא.) "בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: נשאת ונתת באמונה? קבעת עתים לתורה?" והקשו בתוספות (קדושין מ:): הרי אמרו "אין תחלת דינו של אדם אלא על דברי תורה". ותירצו, שלענין שאלה שואלים לו על משא ומתן, אבל כשנפרעים ממנו נפרעים ממנו תחלה על שלא קבע עתים לתורה.

ונראה לפרש לפי דבריהם, שאדם שהוא קובע לו עתים לתורה, ועוסק בתורה כל יום שעה אחת או שתיים, והולך לבית המדרש להקשיב לשיעור שמתחיל בשעה פלונית, אבל אינו מדקדק להגיע לשיעור בדיוק, ולפעמים הוא מגיע באיחור עשר או חמש עשרה דקות, אף על פי שלכאורה נראה כדבר קל, צריך לדעת שהוא חמור מאוד. ומי שהוא רגיל לעשות כן מעלה עליו כאילו גזול מזמנו של מקום, שהרי הוא קבע את אותה שעה לה', ואין מלאו לבו לעשות בה חפצי עצמו.

אמור מעתה, ששתי השאלות ששואלים את האדם ליום הדין, אינן אלא שאלה אחת. ושואלים אותו אם קבע עתים לתורה באמונה, ולא גזל מאותן עתים כלום, ובאמת אין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה, וכשיש בידו לענות בחיוב, קבעתי עתים לתורה, מוסיפים ושואלים אותו, האם היו העתים הללו באמונה, או שלחת בהן את ידך, וגזלת קצת מאותה שעה לצרכי עצמך.

מן המעין

היא או בגוף או בנשמה, ואם אינה פוגעת בגוף פוגעת בנשמה. וצרעת הנפש גרועה מצרעת הגוף, כמובא בזה"ק שבהיכל ה' יש מקום מיוחד הנקרא 'נגע צרעת', ששם מתייסרות הנשמות של מספרי לשון הרע.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו". (י.ב.ג.)

צריך לדעת למה הוצרך לצוות לזה, והלא כבר אמרה תורה בפרשת לך לך כל פרטי דיני מילה, ואם להודיע שצריך למול ביום ולא בלילה, גם להודיע אפילו בשבת, כמו שדרשו ז"ל (שבת קלב) וביום אפילו בשבת, קשה למה לא רשם ה' פרטי דינים אלו שם בפרשת מילה שנכתבה בפרשת לך לך.

ואולי כי לא קבע ה' פרט זה במצות אברהם, שלא יחשוב אדם כי לא הקל ה' שבת לגבי מילה אלא להאבות, שלא קבלו התורה וחומרת שבת, אבל ישראל שנצטוו מה' מחלליה מות יומת (שמות לא יד), לא ידחה שבת.

והגם שאמרו ז"ל שהמצוה בסיני נאמרה אלא שנכתבה במקומה, אף על פי כן יש מקום לבעל דין לחלוק, כי אין ללמוד להקל בשבת, ולא הקל ה' בזה אלא להאבות שלא קבלו התורה, אשר על כן ציוה פרט זה לבנים שקבלו התורה.

"ובמלאות ימי טהרה לבן או לבת". (י.ב.ו.)

מדוע עד עתה קראתם התורה "זכר" ו"נקבה", ועתה נקראו "בן" ו"בת"?

דיוק נפלא מובא בספר "משך חכמה":

עד לי' יום, הנולדים הם בבחינת ספק 'נפל' ועדיין אינם בחזקת 'בן' ו'בת', אלא 'זכר' ו'נקבה' גרידא. אך מעתה, אחר ימי טהרה, שכבר חלפו לי' יום, שוב יצאו מכלל ספק נפל והריהם בגדר 'בן' ו'בת'.

"ובשר כי יהיה בו בערו שחיין ונרפא. והיה

במקום השחיין שאת לבנה". (י.ג.יח.)

כתב רבי משה דוד וואלי, מתלמידי הרמח"ל זיע"א:

דע, שבעל הרחמים ית"ש אינו נותן רשות בתחילה אל הכח הטמא שיתאחז באדם, אלא מייסרו בחולי טבעי כמו השחיין. אך אם אינו מפשפש במעשיו לחזור בתשובה, אלא שתולה זאת על דרך 'מקרה', והולך לו אצל הרופא שירפאנו בדרך טבעי, אז השי"ת נותן רשות לכח הטומאה והמזיקים להתאחז במקום השחיין ולגלות עצמו במראה נגע שיבוא בסימניו הידועים, להודיע את שליחותו.

וזהו שנאמר 'כי יהיה וגו' שחיין ונרפא והיה במקום השחיין שאת לבנה' וגו'. כי מאחר שתלה זאת במקרה טבעי ולא שב, לפיכך ניתן רשות למזיק לשלוט בו.

"זאת תהיה תורת המצורע". (י.ד.ב.)

ידועים הם דברי חז"ל שכל המספר לשון הרע - נגעים באים עליו (ערכין טו:). והנה אנו רואים אנשים שמדברים לשון הרע והם בריאים ושלמים.

על כך משיב בעל העקידה: דעו שהצרעת שנאמרה בתורה

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

בשורת שפורסם בעיתונות החרדית, נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א לגבי שכנים שפרצה מחלוקת ביניהם והקטטות הולכות וגוברות מיום ליום. והנה כמה מהשכנים רוצים לעשות שלום ביניהם, אך הניצים מבקשים מהם 'אל תנסו לעשות שלום בינינו'. האם בכל זאת ינסו השכנים לעשות

ביניהם שלום?

תשובה: נאמר במסכת פאה: אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא גמילות חסדים... והבאת שלום בין אדם לחברו.

ולכאורה יש לשאול והרי הבאת שלום הוא חלק מהגמילות חסדים, ולמה פרטה המשנה את החסד הזה לבד?

אלא מבאר הרב "תפארת ישראל", ש"הבאת שלום" זה גם כששניהם לא רוצים, אפילו הכי יטריח את עצמו לתווך ולהשכין את השלום ביניהם. ולכן זה נקרא "הבאת שלום" - להביא עצות מרחוק להכריחם לעשות שלום ביניהם.

לפי זה יש להביא שלום ולהכריח לכך, בגלל שמחלוקת טומנת בחובה שנאה וגורמת לחטאים רבים, ועצם המחלוקת והריב הוא החטא. ולכן יש לכופף אותם לעשות שלום, ומצוה זו היא גם בין אדם לחברו וגם בין אדם למקום.

השקעה לטווח ארוך

הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי זצ"ל, נודע במסירותו הרבה להשכין שלום בכל מי שהמחלוקת דרכה במפתן ביתו, הוא השקיע על כך שעות רבות במסירות שאין לה אח ורע.

פעם שאלוהו כמה מאוהביו, מדוע משקיע הוא זמן כה רב בעשיית שלום, הרי למרות חשיבותה עניין, אם הדבר כרוך המאמצים כה מרובים, אולי זמנו של הרב חשוב יותר ואל לו להתעסק זמן כה רב בדברים אלו.

השיב להם רבי אריה במשל מהחיים:

משל לאדם מסוים שהיו עליו בעלי חובות רבים ולא היה לו מהלשלם להם. בכל עת שהיו באים בעלי חובות לתבוע חובם היה בא אחד מחבריו שהיה אוהבו, והיה משפיע על הנוגשים והיה מצליח להאריך את זמן הפרעון ודוחה אותם מחודש אל חודש, וכן עול זה הדרך. בכל פעם שהיה עליו לשלם איזה שטר היה האהוב ההוא דוחה את התשלום, ואחראיזה חודשים היו עוד פעם הנוגשים חוזרים וניעורים ותובעים חובם.

ולאיש הזה היה עוד אוהב אחר, אותו אוהב ראה איך באים הנוגשים וממרורים ללווה אתהחיים, עמד עם בעלי החובות ונתפשר עמהם לשלם להם בעד כל חוב עשרה למאה. וכך היה אותו אוהב משלם לכל בעלי חובות כדרך שנתפשר עמהם ולוקח מידם השטרות, עד שבסופו של תהליך פרע את כלהחובות ולקח מהם כל השטרות.

הנה האוהב השני עשה עמו טובה גדולה יותר מאשר עשה עמו הראשון,

כי הראשון היה דוחה את החוב מעליו, אבל חוב נשאר חוב. לא כן השני שלא דחה החוב לזמן אחר, אלא פטר אותו לגמרי מהחוב והצילו לגמרי.

יודע אני כי אם אני אטפל במעט ואפתור את הבעיה לאותם רגעים, הדבר יחזור וישנה עשרתמונים, וכך נמצא שאבזבז את זמני הרבה יותר מהשקעה ראשונית זו. לכן מעדיף אני לפתור את הבעיה לעומקה ולשרשה, ובכך מביא אני את המחלוקת והמדנים לסוף שלא ידורך יותר במפתן ביתם, ויהיו שניהם בבחינת השלום אהבו...

שניכם שותפים שוים

פעם שמע הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל רבה של עיה"ק ירושלים, על סיכסוך שפרץ בין איש לאשתו בעניני פרנסה, וכתוצאה מכך הבעל מקמץ את ידו ומאמץ את לבבו ולא נותן לאשתו כדי צרכה לכלכלת הבית.

רבי יוסף חיים נכנס לעובי הקורה וביקש מהבעל לסור אל ביתו. דבר מה יש בפיו לומר לו.

כשנכנס הבעל לביתו, הרעיף עליו רבי יוסף חיים דברי תוכחה על יחסו לאשתו השקועה בעבודת הבית ובטיפול בילדים, והחל לתאר בפני הבעל בסבלנות ובנועם איך היה נראה המצב בבית אלמלא האשה, וכמה שוה בעיניו שילדיו החביבים מטופלים כהוגן, וכי יש יד דואגת הנושאת כל מחסורם וצרכיהם.

האם יש בכלל סכום כסף בעולם, שיכול לשלם בעד כל זה?! שאל.

ואם האשה מבקשת תוספת פרנסה, האם צרכי מותרות היא מבקשת, הלא עבור ילדיו מבקשת זאת. בעד אותו הבית ששניהם שותפים בו שוהבשוה. אם כן, מה מקום לויכוחים ולמיקוחים, והלא אין הברכה מצויה בבית אלא בזכות האשה, ולפיכך יש למלא את מבוקשה ולהשביע את רצונה, כדי שתהיה הברכה מצויה בשפע במעונם.

לאחר דברי הכיבושין הללו שיצאו מלב אוהב ורחום, שינה הבעל את התנהגותו והתחיל להסתכל על עקרת הבית במבט שונה. מאותה נקודת מבט חיובית שאותה הציג אותם לפניו רבה של ירושלים, ושלום הבית חזר לשכון במעונם.

מחשבתו של הכהן הגדול

באו עסקנים וסיפרו לפני הכהן הגדול מראדין זצ"ל בעל ה"חפץ חיים", על החדשה המרעישה שאירעה התפוצצות אדירה במקום פלוני. בחסדי שמים לא היו נזקים בנפש, רק חלונות נופצו מחמת ההדף.

ומה היתה תגובתו של הכהן הגדול מראדין?!

תחילה, כך מסופר ב"הגדת החפץ חיים", פתח החפץ חיים בהודיה לה' יתברך קודם כל על כך שלא היו הרוגים ופצועים בקרב נפשות אחינו בני ישראל. לאחר מכן המשיך החפץ חיים להביע את צערו על ממונם של ישראל: "אבל ודאי נופצו גם זגוגיות בבתי היהודים" - תינה החפץ חיים את צערו - "ולבטח יש גם ביניהם עניים, שאין ידם משגת להחליף את הזגוגיות המנופצות. הללו יסתמו את הפרצות בלוחות עץ. בכך תרבה אפלונית בביתם, וזו עלולה לגרום להפרת שלום בית. שהרי אמרו שהדלקת הנר בשבת משום שלום בית. לפי שיש צער לשבת בחושך (כמבואר בגמרא שבת כג:). כאשר אפלונית שוררת נחבטים ונופלים, האוירה עגמומית, נעשים קצרי רוח ונרגנים ובאים לידי מריבות" - נאנח החפץ חיים.

מגיד השיעור הרב שמואל עזריאל

בית הכנסת "אודות חיים ומשה" רחוב האדמו"ר מבעלז 43 אשדוד שעה: 19:15